

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhd., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45. Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douări 24 fil., — de treiori 30 fil. rândul cu litere garmond.

Manifestul Monarhului.

Maiestatea Sa, Impăratul și Regele nostru Francisc Iosif I, a adresat contelui Tisza, ministrul-președinte ungăr, precum și ministrului-președinte din Austria, și ministrului comun de finanțe, a cărui drept de dispunere se extinde asupra Bosniei și Herțegovinei, următorul autograf prefață: „M' am văzut îndemnat, să împunăcesc pe ministrul de externe și al casei mele, ca să aducă la cunoștință guvernului regesc sărbesc începerea stării de răsboiu între monarhie și Sârbia. În aceste ore grele de cercare simțesc necesitatea de a mă adresa iubitelor mele popoare. Vă încredințez, ca eu privire la publicarea alăturăturii manifest, să luati măsurile necesare. Ischl, 28 Iulie 1914. Francisc Iosif m. p.”

Către popoarele mele.

Era dorința mea cea mai ferbinte, de a-mi dedica anii dăruiri din voia lui Dumnezeu lucrărilor de pace, și de a cruța popoarele mele de jertfele grele și de sarcinile răsboiului.

In sfatul provedinței a fost altcum decis.

Unelturile unui contrar, stăpânit de ură, mă constrâng să recurg la sabie, după lungi ani de pace, pentru apărarea onoarei monarhiei, a puterii și autorității sale, și pentru asigurarea proprietății ei.

Regatul Sârbiei, care dela primele începuturi ale independenței sale de stat, până în vremile mai noue, a fost sprijinit și protejat de antecesorii mei și de mine, a apucat, cu o ingratitudine ușor uitătoare, încă cu ani mai nainte pe calea dușmaniei deschise față de Austro-Ungaria.

Când după o muncă binecuvântată de pace, săvârșită în curs de trei decenii în Bosnia și Herțegovina, mi-am extins drepturile de Domnitor asupra acestor țări, dispoziția aceasta a mea a provocat în regatul Sârbiei, ale cărui drepturi n'au fost nici decum vătămate, isbuțniri de patimi neînfrângă și de ură amară. Guvernul meu a făcut atunci întrebunțare de frumoasele drepturi ale celui mai tare, și cu o extremă indulgență și blândeță a cerut dela Sârbia numai reducerea efectivului de trupe la starea de pace, și făgăduință, că în viitor va rămânea pe calea păcii și a amicitiei.

Conducătorul același spiritual moderat, guvernul meu s'a restrâns acum doi ani, când Sârbia era implicată în răsboiu cu imperiul turcesc, la apărarea condițiilor mai însemnante de viață ale monarhiei. Atitudinei acesteia are se mulțumească Sârbia în prima linie ajungerea scopului în răsboiu.

Speranța, că regatul Sârbiei va și prețui marinimia și iubirea de pace a guvernului meu și își va împlini cuvântul dat, nu s'a realizat. Tot mai mare s'a făcut flacăra urei față de mine și casa mea, tot mai neascunsă s'a arătat năzuință, de a se rupe cu forța teritorii indivisibile de ale Austro-Ungariei.

Mahinațiunile criminale trec peste graniță, pentru că se îngroape în sudostul monarhiei temeliile ordinei de stat, se elatine poporul, căruia eu i-am acordat cu iubire părintească toată îngrijirea mea, în credință față de casa domnitoare și de patrie, se seducă tinerimea aflatoare în desvoltare și se o îndemne la fapte nelegiuite de nebunie și tradare. O serie de atenție, o conspirație pregătită și executată după plan, al cărei groaznic succes m'a lovit pe mine și credințioasele mele popoare în inimă, formează urma vizibilă săngeroasă a secretelor mahinațiuni, cari din partea Sârbiei au fost înscenate și conduse.

Acestor uneltiri insuportabile trebuie să se pună stăvila și provocărilor neîntrerupte ale Sârbiei trebuie să se pună capăt, dacă e se remâna nevătămată onoarea și demnitatea monarhiei mele, iar desvoltarea ei politică, economică și militară se fie scutită de continue sguaduri.

In zadar a făcut guvernul meu o ultimă încercare încă de a ajunge la acest scop cu mijloace pacifice, de a îndupla Sârbia, prin admoniție serioasă, la schimbarea atitudinei ei. Sârbia a respins pretensiunile cumpătate și juste ale guvernului meu, și a refuzat împlinirea datorințelor, a căror satisfacere formează în viață popoarelor și a statelor temelia naturală și necesară a păcii.

Trebue se recurg deci la forța armelor, pentru a crea garanții indispensabile, cari pot asigura statelor mele liniștea internă și pacea durabilă în afara.

In această oră serioasă sunt deplin conștiu de întreaga gravitate a hotărârii mele și a responsabilității ce o am în fața celui atotputernic.

Am examinat și cumpănat toate.

Cu conștiință liniștită apuc pe calea, pe care mi-o arată datorință.

Am încredere în popoarele mele, cari în toate vremile visuroase s'au adunat în unire și credință în jurul tronului meu, și cari au fost gata totdeauna se aducă jertfele cele mai grele pentru onoarea, mărire și gloria patriei.

Am încredere în viteaza armată a Austro-Ungariei, plină de entuziasm.

Am încredere în Atotputernicul, care va acorda învingere armelor noastre.

Ischl, 28 Iulie 1914. Francisc Iosif m. p. Conte Stefan Tisza m. p.

Datorințele noastre.

In aceste zile de grea cercare pentru monarhia noastră, după care sigur că au să urmeze zile de bucurie, de mândrie, de glorie și de înălțare sufletească, Maiestatea Sa, Impăratul și Regele nostru Francisc Iosif I, a aflat de necesar a se adresa popoarelor sale credințioase, ca și altădată, la asemenea ocazii, cu *manifestul* publicat mai sus.

Sunt mișcătoare cuvintele, cu care Maiestatea Sa aduce la cunoștință popoarelor din monarhie faptul împlinit, că monarhia noastră se află în stare de răsboiu cu Sârbia. Se vede clar din fiecare zicere a manifestului, cu câtă greutate, cu ce mare călcare pe inimă s'a putut determina Maiestatea Sa, ocrotitorul păcii în Europa, la acest pas hotăritor, chemat să dea monarhiei pe multă vreme înainte liniștea și siguranța, și să-i croiască un nou viitor.

«Am examinat și precumpănat toate», — ne spune Maiestatea Sa, și rezultatul a fost, că pe altă cale de astădată nu s'a putut apuca, decât pe calea răsboiului. E vorba doară de pedepsirea aspiră a unor criminali, cari nu mai pot fi lăsați în libera lor voie de a înmulți crimele din trecut cu altele nove. Căci ceice prin asasinate vreau să-și ajungă scopurile, nu prin hărnicia, prin cumințenia lor, nu mai au dreptul de a pretinde să fie crutați. Se simtă deci greutatea mânărilor celui mai tare, ofensat din partea lor!

Cu multă greutate s'a decis Maiestatea Sa, Impăratul și Regele nostru, pentru începerea acestui răsboiu,

dar tot odată și cu deplină încredere în isbândă pe care o aşteaptă. E încredere pe care o pună în viteaza sa armată, bine organizată, bine instruită și bine disciplinată, și apoi încredere pusă în popoarele sale credințioase, cari au arătat dela începutul conflictului, că una sunt în cuget și în simțire cu Maiestatea Sa, și e încredere pusă în atotputernicul Dumnezeu, care într'o cauză atât de dreaptă va face, ca învingerea armelor să fie pe partea monarhiei noastre.

In fața nemărginită încrederi, pe care o are Maiestatea Sa în popoarele sale, e de datorință acestora acum să se arate vrednice de această încredere. Mai ales noi, Români, cari n'avem obiceiul de a aranja manifestații sgomotoase pentru a ne scoate la iveală patriotismul și dinasticismul, despre care am dat de altcum dovezi nerăsturnabile în cursul veacurilor, va trebui să manifestăm o atitudine, care se convingă pe toți, că suntem element de ordine, respectăm legile, fie ele ori cât de aspre, iar față de tron și patrie nu avem

alte sentimente, decât ale credinței tari și ale loialității nestămatate.

Vor fi poate și de aceia, cari în aceste zile grele vor căuta se resfire între noi idei și se sugerează planuri, cari nu stau în consonanță cu sentimentele patriotice și dinastice ale poporului român din patria aceasta. Ascultare însă se nu le dea nime, pentru că alt scop nu se urmărește din partea lor, decât acela, de a ne compromite în sus și în afară, de a ne prezenta ca un popor nevrednic de încredere Monarhului și a stăpânirii sale.

Cu încredere ni s'a adresa nouă Maiestatea Sa, iar noi vrem de încredere sa se ne arătăm, prin atitudine corectă în toată privință, împlinirea tuturor cererilor ce vor adresa din partea organelor stat, și mai ales prin evitarea și numai a bănuielei, că în sinu porului nostru ar putea fi și de pe cari dușmanii monarhiei îi ar putea căști pentru idei, p și porniri contrare monarhiei.

Se nu uită, că ne aflăm în stare excepțională, și că stăm sub legi aspre speciale, cari pedepsesc cu mare asprime orice faptă, orice vorbă neprecugjetată, iar fapta sau vorba slabă și nesocotită a singuraticului se pune în astfel de zile de răsboiu în contul poporului întreg. Dar nu de frica lor mai aspre ca de altădată, ci din îndemn propriu să ne manifestăm la toată ocaziunea și în plină măsură patriotismul și loialitatea, dovedind că nu prin vorbe sgomotoase, ci noi prin fapte avem obiceiul a ne arăta vrednici de încredere pusă în noi, și că prin urmare avem și dreptul se cerem și se aşteptăm, ca și noi se fim împărtășii de toate binefacerile patriei din care facem parte, ca și ceilalți compatrioți ai noștri.

Situatia. Toate ziarele aduc stirea, că trupele monarhiei noastre ar fi intrat, după unele Marti noaptea, după altele Mercuri, în Belgrad, capitala părăsită a Sârbiei. O telegramă oficioasă, sosită aseară dela Buda-Pest, desminte însă stirea. Se dau stiri și despre lupte purtate între trupele noastre și cele sârbești la granița Bosniei, dar nici acestea nu sunt confirmate. Toate stiriile au să fie primite deci din partea publicului cu mari rezerve.

Ce se poate da că stire pozitivă este, că întru ajutorul Sârbiei nu a sărit până acum nimeni, decât numai micul stat Muntenegru. România, Bulgaria, Grecia și Turcia își păstrează toate neutralitatea, iar Anglia se năuește, ca cu Franța, Germania și Italia împreună, să localizeze focul, să impede răsboiul european. Rusia singură ar mai fi puterea, la al cărei sprijin pot conta Sârbii, și o telegramă sosită tot aseară anunță, că în consiliul de ministri, ținut sub presidenția Țărilor, s'ar fi luat hotărâre de a sări întru ajutorul Sârbilor strâmtor-

rați. Știri necontrolate spun și aceea, că Rusia mobilizează șapte corpuri de armată.

Pentru Croația și Slavonia s'a decretat starea de asediu.

Mobilizarea trupelor noastre se face cu o punctualitate și celeritate uimitoare. Suntem mândri a putea constata, că reserbiștii noștri români s-au prezentat cu o punctualitate rară toți la trupele lor, chiar și de aceia mulți, cari n-au fost chemați la arme.

Dispozițiuni exceptionale.

Tara se află în stare excepțională, în urma conflictului dintre monarhia noastră și Sârbia. Guvernul are acum drepturi mai mari, dar și răspundere mai mare. În scopul exercierii drepturilor sale excepționale guvernul a publicat 33 de ordinări, cărora au să se conformeze organele guvernului și cetățenii statului. Esența acestor ordinări este, că fiecare are să se supună necondiționat și să împlinească orice ordin ișăr adresa din partea organelor puterii de stat. În special însă se dispun în aceste ordinații următoarele:

In orașele Cinci-biserici, Zombor, Baja, Szabadka, Neoplanta, Panciova, Timișoara, Vârșet, Cluj, Oșorhei și Fiume, va putea fi întrebuită și jandarmeria pentru împlinirea serviciului de siguranță publică.

In comitatele Baranya, Bács-Bodrog, Torontal, T mish, Caraș-Severin, Hunedoara, Sibiu, Făgăraș, Brașov, Treiscaune, Târnava-mare, Alba-Iulia, Târnava-mică, Székelyudvarhely, Ciuc, Murăș-Turda, Turdaș, Cluj, Solnoc-Dobâca, Bistrița-Năsăud, și, apoi în orașele numite mai sus, vinăndate toate dispozițiile de natură politice, cuprinse în statute municipale și naționale, și locul lor îl vor lua dispozițiile care vor cuprinde în ordinațiunile ministrului de interne.

Înțâna la alte dispozițiuni persoanele aparțin puterii armate, nu mai primesc arte pentru străinătate.

In comitatele și orașele numite mai suspendeză dreptul autorităților lor naționale cu extrădarea pașapoartelor, cari sunt în competență ministrului de interne.

Trecerea în Sârbia se poate face numai pe locurile, cari vor fi stabilite din partea comisarului guvernului, în înțelegere cu comanda teritorială militară.

Emigrarea celor obligați să facă militie și opriță, pe un an, pe întregul teritoriu al țărilor de sub coroana ungură.

Datorința anunțării legale se extinde și asupra celor ce aparțin statului ungar în comitatele și orașele numite mai sus. Toate persoanele, cari calcă pe teritoriul lor, au să fie deci anunțate imediat autorității politice, din partea proprietarului locuinței în care sunt învărtărite, chiar și dacă visita lor e de scurtă durată. Dispoziția aceasta se referă și la măănăstiri, institute de creștere, și la orice instituție.

In comitatele și orașele numite proprietarii de arme (piști) au să le prede, la cerere, fără amânare, împreună cu munitionea, autorității polițiale.

Oficiile de poștă și telegraf au să dea autorităților îndreptățile toate informațiunile cerute și toate datele despre pachete expediate ori primite, precum și despre persoanele cari le-au expediat ori le primesc, înțelegându-se aci și judecătorile și autoritățile militare. Pe teritorul unde descurg operațiunile de răboiu poșta e dată să prede, la cerere, autorităților militare, scriitorie și gazete, pentru a lăua acestea cunoștință de cuprinsul lor, în scopul răboiului, fiind ele în drept să deschidă și pachetele anumite, în prezența șefului de oficiu. Scriitori, despre cari se presupune, că au un conținut ce periclită securitatea statului și interesele purtării răboiului, pot fi înmânate numai în prezența unui reprezentant al poliției. Adresatul poate lăua în primire scrierea numai dacă e gata să o deschidă în prezența organului poliției, în cas contrar se trimite îndărât.

Toate telegramele vin controlate în mod oficios, în scopul, ca să nu conțină date referitoare la armată, la puterea și aplicarea ei, fie în text înțeles de toti, ori în text secret. Telegrame, al căror conținut e îndreptat în contra statului, nu se primesc și nu se înmână. Telegrame se primesc numai dela cei ce și pun numele și locuința pe telegramă, și dacă se cere, să legitimează în fața oficiantului. Telegrame și rate, ori cu cuvinte scurte, cum și telegramă cari conțin date militare, nu se primesc. Telegrame particulare, cu știri militare, se pot da numai cu învoiearea autorității supreme militare.

In caz de necesitate poate fi restrânsă ori întreruptă de tot pentru comunica-

ția particulară. Telefonul nu poate fi întrebuită pentru comunicări private.

In comitatele și orașele numite sunt operte toate întrunirile politice, cum și ori ce aglomeră și procesiune, și în cas de necesitate vor fi respuse cu putere brahială. Tot așa operte sunt și întrunirile în localități particolare.

E opriță pe întregul teritoriu al Ungariei orice comunicare prin presă despre mișcările, tăria și activitatea armatei, ori publicarea știrilor de asemenea natură. Pentru cei ce nu se conformează, se stabilește o pedepsă până la cincinătemiță de stat, precum și opt mii coroane amendă. Excepție se face numai cu știrile comunicate din partea biroului de presă al guvernului.

Ministrul de interne este îndreptățit să sisteneză lăzirea și opariția ziarelor și revistelor interne, cari prin comunicările lor periclitizează interesele răboiului.

La tribunalele regești din Cincis-biserici, Szabadka, Zombor, Neoplanta, Bechicherec mare, Chichinda-mare, Panciova, Timișoara, Biserica-albă, Lugoj, Caransebeș, Deva, Sibiu, Alba Iulia, Turda, Dej, Bistrița, Cluj, Murăș-Oșorhei, Csikszereda, Ibasfalău, Kezdivásály, Brașov, Zelău și Fiume, se suspendeză activitatea judecătorilor cu jurați și afacerile lor trec în competența tribunalelor regești.

Procedura la aceste tribunale va fi accelerată. În caz de necesitate se va putea decreta și statariul pentru anumite crime, ca: tradarea de patrie, răscoala, omorul, uciderea, crima în contra sănătății publice prin pricinuirea de moarte, jaful, incendiarea, pricinuirea de esunări, cum și deliciile săvârșite în detrimentul căilor ferate, a telegrafelor, telefonoanelor și a vapoarelor.

In chestii de spionaj, îndemn de a-și călca cineva datorințele militare, și în chestii de altă asemenea natură, procedura se dă în competență judecătorilor militare hoțește, cari le judecă după legile militare.

Nr. 8760 Bis.

Concurs.

Deoarece stipendiștii consistoriali cu stipendii din ajutorul dela stat nu și-au legitimat sporul în studii pentru anul școlar curent, se declară vacante trei stipendii de căte 1000 coroane pentru teologii absolvenți, cari voiesc să-și completeze studiile, și pentru conferirea lor prin aceasta să publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în ziarul «Telegraful Român».

Cerurile de concurs sunt a se înainta la consistorul arhidiecezan în terminul indicat.

La cererea de concurs sunt a se alătura următoarele acte în original:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu de maturitate.
3. Adeverință dela medic despre starea sanității.
4. Absolutor teologic.
5. Alte eventuale acte recomandătoare.

Cerurile intrate după terminul de concurs nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 8 iulie 1914.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 8835 Școl.

Concurs.

Deoarece unii dintre stipendiștii consistorului au absolvat cursul pentru care li s-au dat stipendii, iar alții nici până azi nu și-au legitimat sporul în studii, se declară vacante și pentru conferirea lor se publică concurs cu termin de 30 de zile dela publicarea în ziarul «Telegraful Român» următoarele stipendii:

1. Din fondul Moga 2 stipendii de căte 1000 coroane.
2. Din fundația Francisc Iosif 6 stipendii de căte 100 coroane.
3. Din fundația Cologea 5 stipendii de căte 100 coroane.
4. Din fundația Dr. Absolon Todea 2 stipendii de căte 250 cor.
5. Din fundația Nicolae Vlad 6 stipendii de căte 100 coroane.

Cerurile de concurs sunt a se înainta la consistorul arhidiecezan în

terminul indicat, însotite de următoarele documente, toate în original:

1. Carte de botez dela oficiul parohial, în care să se indice, că respectivul și azi aparține bisericii noastre ortodoxe române.

2. Testimoniu școlar.

3. Testimoniu de săracie.

4. Alte eventuale documente recomandătoare.

Cerurile intrate după expirarea terminului de concurs nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat școlar, ținută la 10 iulie 1914.

Consistorul arhidiecezan.

Dela sectiile „Asociației”.

Raport

făcut în ședința sectiei școlare a Asociației, ținută la 30 iunie v. a. c. în Sibiu, relativ la organizarea subsecției învățătorilor.

Onorată secție școlară! Încep prin a aduce recunoșterea mulțumirii onoratei sectiei școlare, care prin stăruința sa remarcabilă, a făcut posibilă întrearea învățătorilor noastre în sectiile științifice ale Asociației. Distincția aceasta constituie de sigur o frumoasă măngădere pentru acei ne-răsplătiți muncitori fară nume, cari au fost și în trecut și sunt și astăzi cei mai credințioși ostași ai Asociației, și prin ea luptători entuziaști ai culturii românești. Căci e suficientă chiar și numai o privire sumară peste rapoartele anuale ale Asociației unii spre a ne căști convingerea, că în propaganda culturală mai sistematică, pornită cu câțiva ani în urmă de conducătorii instituției, în numele căreia am venit astăzi să ne înfrățim gândurile și munca noastră, — învățătorimea n'a pregetat a se pune cu totă insuflare în slujba acestei însemnate mișcări de prefacere și de înălțare a satelor noastre. Si dacă cu toate acestea, munca ei atât de folositore n'a fost totdeauna apreciată și răsplătită de cei ce erau datori s-o facă, cu atât mai vărtos au motiv să se bucure astăzi, când această activitate culturală, le este recunoscută în cea mai frumoasă formă morală de reprezentanță supremă a culturii românești, de Asociația pentru literatura română și cultura poporului român. Vă asigur că acest frumos gest, va forma un puternic impuls pentru învățătorimea noastră de-a servi și în viitor cu o perseverență ascendentă și cu un avant tot mai înățător complexul de probleme okșești, cari frământă și sfetul conducătorilor și la cărmă Asociației.

După această scurtă gresie de condescendență față de areopagul culturii ardeleane, dată mi voie să trec în calitate de raportor la înșaș chestiunea înființării subsecției învățătorilor, fixată în programa lucrării noastre.

Invățătorimea noastră — în urma unei fatalități istorice n'a avut norocul să poată fi concentrată sub aripile ocrotitoare ale unui singur standard românesc, cum să înțâmplat aceasta cu corpul didactic primar al altor neamuri din patria noastră. Si aici găsesc una din cele mai mari piedeci, cari s'au pus în drumul spre progres al invățătorilor și prin ea al ridicării școalei primare la rangul de forță direcțională în cultura satelor noastre. Singura organizație de care s'a putut bucura, a fost aceea a „Reuniunilor”. Ele se găsesc de cîteva decenii — am putea spune dela data organizării învățămantului public prin corporile legiuitorale ale țării — la ambele confesii românești și susținătoare de școle. Astăzi însă nici această formă n'o mai întâlnim pretutindeni, căci d. p. în arhiepsie ortodoxă din Banat, au făcut o adresă către consistorul mitropolei ortodoxe din Sibiu, în care cereau închirierea unui congres general al corpului didactic primar din întreaga mitropoliă, dar sub conducerea autoritații bisericesti. Consistorul a admis cererea și astfel a convocat primul congres al învățătorilor români din mitropoliile ortodoxe pe ziua de 23 August a. c. la Arad.

Ce rezultate va da acest congres pentru școala noastră, astăzi nu putem să știm încă. E suficient însă să mărturism, că prin convocarea lui s'a împlinit o veche dorință a învățătorilor, care a primit vesteasă convocării cu bucurie unanimă. Față de anchetă învățătorilor din Sibiu ținută la 1907 în chestiunea salarizării, congresul dela Arad înșaamnă de sigur un progres în silințele de emancipare treptată ale corpului nostru didactic. Nu vom întârzi să recunoaște, că acest congres, prin imprenjurarea că îmbătășează numai pe învățătorii ortodoci, nu este în măsură să satisfacă tendinței de concentrare a întregiei învățătorimi românești.

Din aceste expuneri rezultă în mod logic nevoia și arii unei modalități, care să ne ducă la organizarea, mai ales sufletească, sub o unică egida, a corpului didactic primar întreg. Ne bucurăm peste măsură, că ea a fost descoperită în cadrele primitoare ale Asociației. Adevărat, că deocamdată numărul învățătorilor intrați în sectiile științifice este destul de redus în proporție cu totalitatea corpului didactic primar.

măsără oarecare prin schimbul de delegație ar fi avut loc la adunările generale ale reunuiilor de ambele confesiuni. Lipsind însă întâlnirea personală și schimbul de idei între membrii reunuiilor din diferitele colțuri ale țării, ele își irosiau puterea intelectuală lucrare răsătește, care suferă pe de-o parte de metehna unei îndrumări pedagogice sigure, iar pe de alta de aceea tot și de importanță a unui.

A doua formă de organizare o constituie conferențele învățătorilor. Nici ele nu corespund într-o măsură cea mai mare a corpului didactic. Cea mai de capete obiectivă care se ridică împotriva lor, este că nu pot fi o nouă formă de organizare a învățătorilor, în rândurile cărora se întâlnesc multe idei noi și deosebite, care nu pot fi înțelese și considerate ca o restrângere a libertății și independenței, reclamată în mod statoric de invățătorii români. Dar aceasta tutelă prezintă — cred — și avantajuri de apreciat. Astfel și creașă de pildă prin intermediul lor o disciplină intelectuală învățătorilor, se îndrumă preoccupările ei în direcție unitară, iar chestiunile pedagogice se adâncesc cu mai multă înțelegere și temeinicie. În ceea ce privește învățătorii de la Sibiu, își desfășură munca de 2 zile fară a fi cunoscuți în mod nemijlocit de tovarășii lor din celelalte cercuri conferențiale. Să hmbul de idei lipsește împotriva cu asocierea lor, două condiții esențiale pentru deslegarea oricărui problemă școlară de valoare generală.

Invățătorimea noastră și-a dat și ea seamă, ca aceste cadre în care a lucrat până acum, nu mai corespund necesităților tot mai mari și mai complexe ale școalei primare și în același timp nu mai sat scăci nici nouări orientări și interese ale corpului didactic primar. Astfel și răsărit idea fedeerației învățătorilor români din ambele mitropoli ardeleane, în vederea același probemii și aspirației profesionale. Pentru întărirea acestui ideal s'a convocat în 1913 la Cluj un congres învățătorilor români din toate părțile Ungariei. Ideea a fost primita cu o înștiință generală și învățătorii au pornit o intensă propagandă pentru congres, atât prin întâlniri particulare, că și prin presa cu deosebire prin „Gazeta învățătorilor” din Sighetu Marmației. Norocul însă nu a favorizat, caci guvernul a interzis înțelegătorii să se înregistreze la congresul de la Cluj, avea să fie cel dințai prilej de întâlnire a învățătorilor români în scopul organizării sale. Visul după care alergă de atâta anii, avea să ia forme de concretizare în vechea cetate a Ardealului românesc. Sprijinirea neașteptată a acestui vis plin de lumină, i-a resemnat pe mulți. Dar nu toti luptătorii său au dat biruiri. Înțelegătorii din ordinul de oprește se pretexă și motivul de deosebire confesională, apoi lipsa autorizației din partea autoritatii bisericesti, către învățători ortodoci din Banat, au făcut o adresă către consistorul mitropolei ortodoxe din Sibiu, în care cereau închirierea unui congres general al corpului didactic primar din întreaga mitropoliă, dar sub conducerea autoritații bisericesti. Consistorul a admis cererea și astfel a convocat primul congres al învățătorilor români din mitropoliile ortodoxe pe ziua de 23 August a. c. la Arad.

Ce rezultate va da acest congres pentru școala noastră, astăzi nu putem să știm încă. E suficient însă să mărturism, că prin convocarea lui s'a împlinit o veche dorință a învățătorilor, care a primit vesteasă convocării cu bucurie unanimă. Față de anchetă învățătorilor din Sibiu ținută la 1907 în chestiunea

Ne place a crede Iosă, că acesta e abia cel dintâi pas mare, după care vor urma succesiv ceilalți făciți tot de Asociație spre îșoptuirea idealului de asociere a întregii învățătorimi române din Ungaria, fără deosebire de confesiune. Prin aceasta se va deschide drumul lemnat al înfrântării dăscălului românesc și aceeași comoară de sin sări și de făptuirea roditoare și se va îndruma spre o unitate organică de adevărată renaștere întregă învățământul primar românesc. Așa se creiază cele două mari forțe — școala și dascălul — din a căror cointopere armonice răsare norocul și viața orii căruipopor: înălțarea morală, avântul intelectual și bogăția economică a țărâimiei din satele țărănumăr...

In firul acestor idei, găsesc, prin urmare, foarte necesară înființarea unei subsecții a învățătorilor în cadrul secției școlare. Ea va cuprinde pe toți învățătorii aleș, pe reprezentanții Reuniunilor învățătoriști, pe revizorii respective referenți școlari ai ambelor confesiuni românești, și pe profesorii tuturor școalelor normale și în fine pe membri cari vor fi propuși în viitor spre admitere în sinul nostru. Subsecția se va constitui în ședință separată ce o va avea după amiază, alegându-și un președinte și un referent și în fine stabilindu-și programul de muncă. De astădată prezint onoratei secții școlare schita de chisănuț, cari mi s-au părut de-o actualitate mai înălțatoare în legătură cu situația excepțională a învățătorimii și a școalei noastre primare.

Ei ar fi următoarea:

1. Reforma școalei primare în conformitate cu trebuințele reale ale țărâimiei noastre.
2. Reforma planului de învățământ.
3. Manualele didactice.
4. Școala activă.
5. Învățământul alternativ.
6. Cantinele școlare.
7. Cooperativa școlară.
8. Chestiunea utracivismului în școală primară.
9. Asociația succesișă a Intregei învățătorimi sub scutul Asociației.
10. Colaborarea sistematică a învățătorilor la revista „Tansilvania”.
11. Activitatea extrașcolară.
12. Bibliotecii pedagogice.
13. Cursuri de vară.
14. Situația materială a învățătorului.
15. Poziția socială a învățătorului.
16. Raportul dintre preot și învățător.
17. Clasificarea învățătorilor.
18. Birou statistic permanent relativ la școala primară.

Subsecția va avea datoria să stabilească în mod provizor programul să de lucrare, alegând la început 1—2 dintre problemele indicate, spre a se ocupa de ele în chip amănuntit.

Rog deci on. secție și o'ară, să admitea înființarea subsecției învățătorilor.

Sibiu, 30 iunie 1914.

Dr. Ioan Mateiu

Din despărț. „Asociaționii”.

Convocare.

Aveam onoare a convoca pe toți membrii despărțimântului VII (Hățeg) al „Asociaționii pentru literatură română și cultură poporului român” la

Adunarea cercuală anuală

pe Duminică în 9 August st. n. a. c. în biserică gr. or. din Băsod la 3 ore p. m. pe lângă următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea ședinței și constituirea biroului.
2. Prezentarea raportului secretarului pe anul 1913.
3. Raportul cassierului și a bibliotecarului pe anul 1913.
4. Alegerea comisiunilor:
  - a) pentru cenzurarea rapoartelor,
  - b) pentru inscrierea de membri.
5. Prelegeri populare.
6. Raportul comisiunilor esmîse sub p. 4.
7. Votarea bugetului pe anul 1914.
8. Alegerea directorului despărțimântului.
9. Alegere a 2 delegați la adunarea gen. a Asociaționii din anul surent.
10. Propuneră.
11. Incheierea adunării.

Din ședința comitetului cercual al despărțimântului, înținută la 12 Iulie n. 1914.

Dr. Cornel Popescu Dr. Emil Selariu
v.-președinte. secretar.

NOUTĂȚI.

SPRE STIRE. Atragem atenția cetătorilor asupra împrejurării, că în urma stării exceptionale în care se află țara, nu se poate tine nici un fel de întrunire, nici publică, nici în local particular, prin urmare au să fie contramandate, atât conferințele preoțești, cât și adunările despartimântelor „Asociaționii”.

Rugare. Doamnele și domnișoarele, cari au intenționea de a se dedica îngrijirii benevoile de bătrâni, în casă de răsboiu, sunt rugate a se anunța la doamna Andriu, soție de pretor, strada Șaguna 10 în Sibiu.

Domnitorul nostru. Interesul Europei se îndreaptă astăzi spre bătrânu Monarh, care și în timpurile subciumate de acum își împlineste finaltele datorii cu o liniște vrednică de urmat. Maiestatea Sa asistă de obicei în fiecare dimineață la serviciul divin în capela vilei imperiale din Ischl. După aceasta primește rapoartele ce i se fac. La dîneul de Dumineacă erau invitați: prințul Leopold al Bavariei cu soția sa Gizela și fiul lor, ducele și ducesa de Cumberland, ducele Ernest August cu soția sa Victoria Luiza, sora împăratului german, care a fost în deosebi afectuos salutată din partea Maiestății Sale. Starea sănătății Monarhului, cu toată agitația zilelor din urmă, nu lasă nimic de dorit. Locul de cură dela Ischl este ziua noaptea plin de viață.

Dăruiri pentru scopurile răsboiului. Arhdecele Frideric a dat căte 50 mii coroane pentru Crucea Roșie austriacă și ungărești. Firma de cărunci Guttmann din Viena a donat pentru Crucea Roșie austriacă 100 mii de coroane. Firma vieneză Meinl și negustorul Brunner din Triest au dat căte 10 mii coroane pentru familiile rezerviștilor. Industriașul Lederer din Budapesta a pus la dispozită guvernului 20 mii coroane în același scopuri.

Amnistie pentru desertori. Monitorul oficial înștiințează, că sunt amnestiați toți desertorii armatei noastre comune, teritoriale și ai marinei, dacă se prezintă de bunăvoie la serviciu.

Prețul alimentelor. Astăzi în Viena și Budapesta, cat și în alte orașe ale țării negustorii încep să urce în mod cu total arbitrar prețul alimentelor. Astfel prețul făinei s-a ridicat zilnic cu căte 10—14 fileri de fiecare chilogram. Alte articole indispensabile pentru trai asemenea s-au scumpit. Autoritățile orașelor declară, că vor lăsa măsură din cele mai energice în contra acestor urcări arbitrare de prețuri și vor aplica pentru negustorii respectivi toate dispozițiile exceptionale din lege, apărând publicul de lăcomia exploatașilor.

Pentru cei ce răspândesc știri false. Șeful poliției din orașul nostru anunță următoarele: Cel ce răspândesc știri false cu scop de a urca prețurile în pîță, va fi oprit de a mai vinde în oraș, în același timp va fi și aspru pedepsit.

Rezerviștii sărbi. Studenții universitari sărbi dela universitatea din Paris nu au reșeptat să fie convocați la arme, ci au plecat spre casă la Belgrad. Au făcut un mare incursus, ca să nu fie necesitați a trece prin Austria și Ungaria.

Achităță. Din Paris se vedește achitarea doamnei Cullaux, care împușcase pe ziaristul Calmette dela „Figaro”.

Congres internațional pentru creșterea poporului. Al patrulea congres internațional pentru educarea poporului se ține la Lipsa între 25 și 29 Septembrie 1914. Președintele de onoare din partea Ungariei este ministrul de culte și instrucție publică. Congresul va avea 6 secțiuni: carte și lectura peotru copii, chestiuni școlare, artă, cinematograf, sport, îngrijirea de copii și părinți. Congresul se deschide în hala de comerț a orașului Lipsa Vineri în 25 Septembrie după amiază deodată cu inaugurarea unei expoziții de artă poporala.

Dr. Ilie Iancu, medic în Sibiu, a binevoit și recumpără felicitările de ziua onomastică dărând fondului secției medicale 20 cor. Multumim generosului donator, Biroul Asociaționii.

Neutralitate. Se adeverește stirea, că guvernul sărbesc a oferit Bulgariei anumite concesiuni pentru a rămâne neutrală în conflictul dintre Austro-Ungaria și Sârbia.

Manifestații patriotice în urma ultimatumului. În toată Bucovina, chiar și în comunele vecine cu România și Rusia, s-au făcut entuziaște manifestații, la care au luat parte atât români, cât și rutenii. Îndeosebi a stăpânit multă insuflare pe străzile din Cernăuți.

Serbare amânătă. În Vărsăt era să se țină în 31 Iulie serbare jubileului de 25 ani de preție a protopopului Traian Oprea. Din cauza concentrărilor militare, serbarea s'a amânat pe timp nehotărât.

Nu beți băuturi alcoolice! Ordinul bunilor templieri din Ungaria cu prilejul răsboiului, a publicat un apel, în care se spun următoarele: „Băuturile spirituoase despoje corpul de putere, fac să scadă insușirile nobile și morale ale sufletului; cei ce beau în timp critic de astăzi, păcătuiesc împotriva persoanei lor proprii și împotriva poporului din care fac parte. Cumpătare și reținere totală dela consumarea de băuturi alcoolice este astăzi deosebitul o datorie națională. Japonezii, bători de ceai, au invins pe rușii bători de rachiu. Marșuri lungi, lupte și muncă pot suporta numai oamenii, cari se rețin dela băuturi alcoolice. De aceea în unele armate a fost înălțată alcoolul, ca bunăoară în marina Statelor Unite americane și în armata Norvegiei. Alcoolul te face să soldați! Cetățeni! Este vorba de soartea și viitorul nostru! Viitorul este al celor trei! A lor va fi și biruința! Nu beți nici un fel de băutură spirituoasă!”

Pod peste Dunăre. În anul viitor ară să se înceapă construirea unui pod româno-sârbesc peste Dunăre, și anume între localitățile Birza-Palanca și Tîrgău. Podul va avea o lungime de 800 metri. Prin construirea sa, trenul accelerat ară să facă drumul între Belgrad și București în timp de 14—15 ceasuri.

La fondul Episcopul Nicolae Popa pentru masa învățăților meseriași, al Reuniunii sodalilor români sibieni, au mai dăruit: Nicolae Chirciu, paroh (Almas-Săliște) și familia, 50 bani; Alexandru Maior, bărdăș diplomat, 20 bani; Eduard Stuchich, masar (Avrig), căutând ucenici, 65 bani; din lădița uceniciilor s'a ridicat cor. 421. La Legătul Dr. Ioan Boreș, al acestui fond, pentru ajutorarea copiilor din Săliște, aplicăți la meseria, au dăruit: Toma Lupaș, învățăcel croitor și Popovici Mondoc, inv. (Sabăuș sup), căte 40 bani; Ioan Onica, sodal cismar, 50 bani; Ioan Berean, protopresb. (Cohalm), 30 bani; Virgil Munteanu, dentist, 50 bani; Eugen Todoran, prof. sem., 20 bani; Alexandru Frâncu, paroh (Geoagiu de sus), soția sa Cornelia n. Dărămuș și copiii lor Cornelia, Sever, și Cornel, 1 cor.; George Pepelea, învățăcel cismar, 25 bani și Eugenia Tordășianu, profesoară, 10 bani.

Dela școala civilă de fete.

Condiții de primire

la școala civilă de fete a Asociaționii și în internatul aceleia.

În clasa I a școalei civile de fete se primesc elevi:

a) care arată prin extras din matricula botezătilor ori dela forul civil, că au împlinit cel puțin vîrstă de 9 ani și

b) dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes IV clase elementare (poporale sau primare).

In celelalte clase ale școalei civile de fete se primesc elevi care dovedesc prin atestat școlar că au absolvat cu succes vre-o clasă premergătoare la școala de categoria școalei civile.

Fără asemenea atestat, sau pe lângă atestat de pe clasa V sau VI dela școala elementară poporala, se pot primi elevi în oricare clasă a școalei civile, ce corespund vîrstei elevi, numai pe baza unui examen de primire, depus cu succes înaintea corpului profesoral al școalei, în sensul ordinației ministerului regesc ungar de culte și instrucție publică, dîn 11 August 1887, Nr. 29.000. Examenul de primire e scutit de taxă.

Elevile, care se înmatriculează înaintădată la școala noastră, au să aducă atestat școlar, extras din matricula botezătilor ori dela forul civil și certificat de revaccinare.

In cursul complementar (supletor), împreunat cu școala civilă de fete a Asociaționii în sensul §-lui 6 din statutul de organizare al școalei, se primesc elevile care au absolvat patru clase civile (secundare). Se primesc și elevile care au absolvat cu

succes numai două clase civile, dacă au trecut de 15 ani.

Inscrierile pentru anul școlar 1914/15 se pot face din 1—6 Septembrie 1914 st. n.

Examenele de cogenție se țin în 2 Septembrie 1914 st. n. la 8 ore a. m. cu elevile care s-au anunțat la direcție.

In 3 Septembrie 1914 st. n. la 8 ore a. m. se țin examenele de primire, iar în 4 Septembrie se vor începe prelegerile regulate.

Elevile plătesc următoarele taxe:

Taxa de inscriere (odată pentru totdeauna) 4 cor.

Didactru (anual) 50 cor.

Taxa de întreținere în internat (anual)

550 cor.

Taxa pentru pian, 2 ore pe săptămână (afară de orele de exercițiu), pentru o elevă singură: 16 cor. pe lună; pentru două elevi împreună 8 cor. pe lună de elevă. (Notele pentru pian: exerciții, etude, sonatine, piese, etc., după care au urmat instrucția în anul din urmă, să le aducă cu sine).

Pentru limba franceză ca obiect facultativ: 3 cor. pe lună de elevă.

Aceste taxe se plătesc anticipativ, în patru sau în două rate, și se socotesc dela 1 Septembrie. — P. T. părinți ai elevilor sunt rugați a se prezenta la timp pentru inscriere, în interesul învățământului și al ordinii institutului.

Spesele particulare ale elevelor interne (pentru cărți, material de scris, desene, lucru manual, îmbrăcăminte etc.) le poartă părinții deosebit și primesc dare de seamă despre ele la finea fiecărei luni.

Toate taxele se plătesc direcționii școlare.

In caz de repășire în decursul anului din orice cauză, didactru și taxa internatului se plătesc pe întregă perioadă de an școlar, în care se anunță repășirea.

Edificiul internatului este situat în mijlocul unei grădini frumoase lângă parcul orașului și e provăzut cu apăduct, baie proprie și lumină electrică, încă oferă cele mai bune condiții igienice.

Elevile din internat au în fiecare zi ore de conversație în limba franceză, maghiară și germană după trebuință. Ele se prepară și învăță lecțiile sub conducerea directoarei, a profesorilor și a guvernatorilor.

Elevile care voiesc să fie primite în internat, (pentru școala civilă sau elementară din loc), să se anunțe de timpuriu și să aducă cu sine: o saltele, un covor la pat, 2 perini, 4 fețe de perini, o plăjomă sau un șol de coperit, 4 cărășafuri (liniști, lepedeie), 6 stergare, 6 servete, apoi perie de dinți, săpun și 2 pieptene, care rămân proprietatea elevi. Afără de acestea rufe sau albiturile către 1/2, duzină din fiecare, o haină de vară și una de iarnă, două fuste de lustre (jupon) și două de flanel, ciorapi, batiste (marâmi) către 1 duzină, o umbrelă (cort) și încă șamponă trebuință. În cursul anului vor primi în internat o haină uniformă. Strâns de uniformă se ține: o haină, 2 șurte în formă unei haine, o pălărie de vară și una de iarnă, care au să se facă aici și care vor costa peste tot

Nr. 94/1914.

(553) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea a lor 2 catedre dela Gimnaziul public român gr.-or. din Brad se scrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” și anume:

Un post de profesor ordinat cu grupa de specialitate Științele naturale și Geografia.

Un post de profesor ordinat cu grupa de specialitate Latină și Greca eventual și Română.

Salarul se plătește căte 2000 cor. din fondul gimn. iar diferența de întregirea dela stat și cvartir căte 400 cor. tot din fondul gimnazial.

Petitionile sunt să se astere în terminul deschis la adresa subsemnatului președinte.

Brad, la 12 Iulie 1914.

In conțelegere cu comitetul reprezentanții gimnaziului public rom. gr.-or. din Brad.

Vasiliu Damian
președinte.

Nr. 201—1914. Of. prot. (555) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de clasa a II-a Ciceu-Corabie prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție a acestui concurs în ziarul „Telegraful Român.”

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B) pentru întregirea dotației preoștei dela stat și circumscrise în protocolul comitetului parohial din 27 Aprilie 1914.

Concurenții au a-si înainta petitionile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, în terminul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiteral și a se prezenta cu prealabilă mesă înconștiințare în vre-o Dumineacă ori sărbătoare în biserică acestei parohii pentru a cânta, predica și a se face cunoscut poporului.

D e s, 14 Iulie 1914.

Oficiul protopresbiteral al tractului gr.-or. D e s în conțelegere cu respectivul comitet parohial.

Teodor Hermann
protoprebiter.

Nr. 653/1714. (559) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului al II-lea (nou sistemizat de învățător la școală noastră confesională din Crihalma) protopresbiteralul Coahalmului, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele împreunate cu acest post sunt: salar fundamental 1200 cor., din care 100 cor. dela biserică iar restul ajutor de stat deja votat, plus gradăținile de salar prescrise de lege. Apoi cvartir liber în edificiul școalăi, grădină de legumi și un echivalent corăspunzător în bani pentru lemnele de foc.

Alesul e învățătorat a forma cu elevii cor în mai multe voci și a cânta cu ei regulat răspunsurile liturgice în Dumineci și sărbători.

Cerile de concurs să vor înainta subscrisele oficiu în termenul indicat.

Cohalm, în 15 Iulie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Cohalmului în conțelegere cu comitetul parohial din Crihalma.

Ivan Bercean
protopop.

Nr. 73/1914. (556) 1-3

Concurs.

Se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român” pentru întregirea postului de învățător în comună noastră Măgura, protopresbiteral Orăștie devenind vacanță cu finea anului școlar 1913/14.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt:

a) salarul prescris prin art. de lege XVI. din 1913 solvabil în rate lunare anticipative anume: 400 cor. repartiție de pe popor, iar restul din ajutorul de stat, cerut deja conform circularului consistorial Nr. 6934/1913 școl;

b) cvartir, grădină, lemne, în natură; lemne căte se cer pentru casa de locuință, cugnă și sala de învățământ.

Concurenții vor înainta petitionile lor înzestrăte cu documentele recerute or. oficiu protopresbiteral al tract. Orăștie, în terminul deschis, și a se prezenta în comună în vre-o Dumineacă sau sărbătoare spre a face cunoștință cu poporul.

Măgura, din ședința comitetului parohial înzută la 6 Iulie 1914.

Ioachim Josan
par., și preș. com. par.

Petru Roșca
notar.

Aprobat:

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 450/1914.

(557) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei a II-a de clasa I. din comuna Ibănești în conformitate cu ordinul Preaven. Consistor Arhidiecezan de datul 25 Iunie a. c. Nr. 7818 Bis., se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat a venitelor parohiale.

Cerile de concurs instruite conform normelor în vigoare să se aștearnă la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul susindicat. Concurenții numai cu prealabilă învățătură din partea subsemnatului se pot prezenta fată Dumineacă ori sărbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta ori a slugii Sfanta liturghie și a se face prin aceasta cunoștuți poporului.

Reghin, (Szászrégen) 14 Iulie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. rom. al tractului Reghin, în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Duma
protopop.

Nr. 353/1914.

(561) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în comuna bisericășă gr. or. română de clasa III Orăștioara-de-jos, din protopresbiteral Orăștie, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B.

Doritorii de a ocupa acest post se trimit, până la terminul cuvenit, rugările concursuale cu documentele recerute de legile în vigoare la subsemnatul oficiu și să se prezinte la biserică spre cunoștere, cântare și eventuală servire.

Orăște, la 9 Iulie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-ort. român.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 702/1914.

(559) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în comuna Suplac, din protopresbiteral Târnavei, la ordinul Consistorial Nr. 8251 Bis. din 8 Iulie a. c. se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele impreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să și înainteze cerile instruite cu documentele prescrise de normele în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiteral, având a se prezenta după învățătură protopresbiteralui, cu observarea dispozițiilor din Regulamentul parohial, la biserică în vre-o Dumineacă sau sărbătoare spre a cânta, predica, ori a oficia și cuvânta.

Cetatea-de-baltă, 11 Iulie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Târnava.

Nicolae Todoran
protopop.

Concurs.

Pentru înzestrare postului al II-lea învățătoresc de nou înființat, dela școală confesională gr.-or. română din comuna Apoldul-de-sus protopopiatul Mercurei, se deschide concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Salarul prescris prin art. de lege XVI. din 1913 se solvește dela biserică prin repartiție pe popor 100 coroane în rate treilunare de cursive, iar restul din ajutorul de stat votat deja, conform înaltului ordin Ministerial cu data 22 Iunie n. 1914 Nr. 35,391.

Cvartir în edificiul școalăi și 1/4 jugăr de grădină sau 20 cor.

Alesul este dator a instrua pe elevi în cântările bisericesti a cerceta regulat biserică în Dumineci și sărbători conducând și pe elevi și cântând cu ei în școală de repetiție; a instrui pe elevi în cântările funebrale și a participa, cu elevii mai mărișori și a cânta la înmormântările oamenilor adulți; a administra și fogriji de biblioteca școlară.

Concurenții au să și aștearnă cerile instruite conform normelor în vigoare, în terminul deschis oficiul protopopesc, și a se prezenta înainte de alegere poporului în biserică spre a-și arăta destoinicia în cântări.

A pooldul de sus, din ședința comitetului parohial la 5/18 Iulie 1914.

Basiliu Necșa
paroh pres.

Ioan Moga
notar.

Văzut:

Avr. S. Pecuraru
protopresbiter.

Ad. Nr. 846/1914.

(549) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de clasa a II-a din Cojocna, prin aceasta, pe baza învățătură Veneratului Consistor dto 25 Iunie a. c. de sub Nr. 7948 Bis. se deschide concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt jumătate din venitele statorite în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții la acest post, au a-si sărneră subsemnatul oficiu, suplice instruite conform normelor în vigoare în școală în terminul susindicat și a se prezenta cu prealabilă învățătură din partea subsemnatului la sf. biserică în vre-o zi de Dumineacă sau sărbătoare spre a fi cunoscuți din partea poporului.

Cluj, la 8 Iulie 1914.

Oficiul protopresbiteral rom. gr.-or. in conțelegere cu comitetul parohial.

Tulliu Roșescu

Concurs.

Pentru alegerea unui capelan cu drept de succesiune pe lângă parohul Nicolae Soiu, din comuna Turcheș, protopopiatul Brașovului.

Beneficiile sunt: (532) 3-3

Jumătate din venitele stabilite în coala B.

Concurenții sunt datori, ca în terminul de 30 de zile dela cea dină publicare în „Telegraful Român”, să se prezinte în biserică să predice și să cânte; să și înainteze petitionile lor însoțite de toate actele care să cer oficiuui protopopesc rom. gr.-or. al Brașovului.

Aprobat de Comitetul parohial în ședința din 29 Decembrie 1912 și de sinodul parohial în ședința din 19 Februarie 1914.

Brașov, în 25 Iunie 1914.

Dr. V. Safta

protopop.

Nr. 620/1914. (533) 3-3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a II-a Aita mare, cu filiale Aita medie, Aita seacă, Baraolt, Buduș, Ghețep și Micloșoara, se scrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea salarului dela stat.

Dela concurenții se pretinde a și limba maghiară perfect.

Concurenții vor avea a se prezenta cu prealabilă învățătură a protopopului în vre-o Dumineacă sau sărbătoare în Aita-mare (Nagyajta, gara Apăză), spre a cânta, celebra și cuvânta, înaintandu-și documentele recerute în terminul arătat subsemnatului oficiu protopresbiteral în Bereczk, com. Háromszék.

Brețcu (Bereczk), în 4 Iulie 1914.

Oficiul protopresbiteral rom. gr.-or. al Treiscauelor, în conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian

protopresbiter.

Nr. 569/1914 prot. (552) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător dela școală confesională gr.-or. rom. din Hașfalău, tract. Sighisoarei, se deschide concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Condițiile de concurs sunt următoarele:

1. Salar legal: 1200 cor. solvibil în rate lunare eventual la dorință în rate triunlare și a deacă 600 cor. dela biserică 200 cor. din fondul cultural, iar restul dela stat.

2. Dacă din vina învățătorului se va detrage ajutorul dela stat, comuna bisericășă nu este obligată al suplini.

3. Cvartir corăspunzător în natură și grădină de legumărit.

Alesul învățător va fi deobligat:

a) A propune instrucțune